

Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy nr 13
dla Niewidomych i Słabowidzących we Wrocławiu
im. Marii Grzegorzewskiej

Trening Umiejętności Społecznych

Program

Anna Maciaszek

Spis treści

Wstęp.....	2
TUS.....	3
Charakterystyka programu.....	5
Cele programu.....	7
Metody i formy pracy.....	9
Ewaluacja programu.....	10
Zakładane rezultaty.....	10
Propozycje treści programowych.....	11
Bibliografia.....	13
Aneks (scenariusze zajęć).....	15

WSTĘP

Od wielu lat, w ramach pracy w grupie prowadzę różnorodne zajęcia z młodzieżą, w których zawarte są elementy Treningu Umiejętności Społecznych. Widząc duże korzyści płynące, z wprowadzenia tych elementów do mojej pracy, postanowiłam zgłębić temat.

Po ukończeniu kursu, uzyskałam kompetencje niezbędne do prowadzenia zajęć z Treningu Umiejętności Społecznych i stworzyłam program do pracy z wychowankami naszego Ośrodka.

Zajęcia, które opisuję w programie mają szerokie spektrum oddziaływań na różne grupy wiekowe, osoby niewidome, słabowidzące, z innymi niepełnosprawnościami oraz szeroko rozumianymi niedostosowaniami i zaniedbaniami społecznymi. W związku z tym, zajęcia te mogą być wykorzystywane dla młodzieży, w internacie, w którym pracuję, jak również dla dzieci z młodszego internatu i w szkole podczas godzin wychowawczych.

Na początek parę ogólnych informacji dotyczących Treningu Umiejętności Społecznych.

TUS

Powstał w 1976 roku, był stosowany przez specjalistów w przedszkolach, szkołach i innych instytucjach służącym młodym ludziom.

Procedury TUS opierają się na czterech bezpośrednich regułach nauczania:

- modelowaniu
- odgrywaniu ról
- informacjach zwrotnych
- transferze umiejętności

MODEL BRAKU UMIEJĘTNOŚCI

ZAŁOŻENIE: uczestnik posiada braki w ramach swojego repertuaru umiejętności i zachowań.

CEL: nauczanie pożądanых zachowań.

TUS jako metoda niwelująca niedostosowania społeczne

Mogą nim być objęci dzieci i młodzież, którzy nie są objęci opieką specjalistyczną.

Korzyści dla wychowanków z różnym rodzajem trudności np.

- nieśmiałości
- problemy w uczeniu się
- koncentracji uwagi
- zdiagnozowanymi trudnościami
- przejawiające zachowania agresywne

Korzyści z treningu umiejętności społecznych mogą czerpać również wychowankowie, których zachowanie nie sprawia większych trudności.

Charakterystyka programu

W czasie wieloletniej pracy zauważyłam , że wychowankowie naszego Ośrodka zmagają się z wieloma deficytami w sferze emocjonalnej, różnego rodzaju dostosowań społecznych, a także szeroko pojętej dojrzałości społecznej.

Zajęcia TUS, które prowadzę to miejsce, gdzie spotykają się osoby w podobnym do siebie lub tym samym wieku, mające podobne doświadczenia i zmagające się z podobnymi trudnościami. Swoim zakresem obejmują wszystkie sfery życia i rozwijają umiejętności z zakresu:

- umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów społecznych
- sprawnej i skutecznej komunikacji w relacjach interpersonalnych
- rozwiązywania problemów w sytuacjach trudnych
- radzenia sobie ze stresującymi wydarzeniami życiowymi
- wzmacniania poczucia własnej wartości
- wzmacniania asertywności
- przeciwstawiania się tendencjom do izolacji, wycofania, rezygnacji i marginalizacji społecznej

Tego typu zajęcia odbywają się w grupach kilkusobowych, raz w tygodniu-1-1,5h, gdzie uczestnicy mają za zadanie obserwować zachowania innych i zwracać uwagę na to, jak zachowują się oni w relacjach społecznych.

Aby móc w ogóle wysuwać jakieś wnioski co do zachowań i kontaktów międzyludzkich, uczestnicy treningu muszą wchodzić w takowe relacje między sobą. Podczas pracy z wychowankiem inicjowane są m.in. różne scenki, gdzie jedni uczestnicy treningu odgrywają jakieś role, przydzielone im przez wychowawcę, a później cała grupa analizuje zaprezentowane przez odgrywających zachowania. Uwaga uczestników treningu kierowana jest m.in. ku stylom komunikacji, którymi się oni posługują. Wychowawca wskazuje, które wypowiedzi mają charakter asertywny, które pasywny, a które ocierają się o styl agresywny. Wychowawca, ale również uczestnicy treningu zwracają danemu członkowi grupy uwagę na to, jakie prezentuje on zachowania.

Trening umiejętności społecznych odbywa się jednak nie tylko poprzez zajęcia grupowe. Istotne jest to, aby nabywane umiejętności wychowankowie stopniowo wdrażali w życie toczące się poza zajęciami. Bardzo ważne jest aby różne zachowania wychowanków modyfikowane były stopniowo, jedno po drugim, nigdy wszystkie naraz. Ważne bowiem jest to, aby trening rzeczywiście doprowadzał do poprawy funkcjonowania wychowanków w relacjach międzyludzkich. Stopniowe wprowadzanie zmian zwiększa szansę na to, że wychowanek rzeczywiście zmieni swoje zachowania.

Cele ogólne

- Rozwijanie umiejętności rozróżniania i identyfikowania emocji
- Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie
- Zwiększenie poczucia własnej wartości
- Ograniczenie lęków związanych z kontaktami społecznymi
- Kształtowanie umiejętności nawiązywania prawidłowych kontaktów społecznych
- Wzmocnienie wiary we własne siły poprzez podwyższenie samooceny
- Kształtowanie zachowań empatycznych
- Przeciwdziałanie skłonności do izolacji

Cele szczegółowe

- Uczenie przestrzegania zasad i norm obowiązujących w sytuacjach grupowo- społecznych
- Integracja grupy
- Kształtowanie umiejętności autoprezentacji
- Satysfakcja z własnych osiągnięć
- Wykorzystanie w praktyce nabytych i ćwiczonych umiejętności
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa
- Obniżenie poczucia niepokoju i napięcia
- Pozytywne wzmocnianie osiągnięć
- Nauka i modelowanie zachowań pożądanych
- Nauka aktywnej komunikacji jako sposób na wyrażanie emocji
- Kształtowanie pozytywnych kontaktów społecznych
- Rozwijanie empatii
- Ćwiczenie sposobów adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach
- Rozwijanie świadomości różnic i podobieństw między osobami
- Ekspresja siebie poprzez swobodną aktywność i zabawy ruchowe
- Nauka rozpoznawania znaczenia gestów, ekspresji mimicznej i ciała

- Nauka wykorzystywania komunikatów niewerbalnych (posługiwanie się gestem, mimiką, dystansem)
- Rozwijanie wyobraźni i kreatywności

Cele rewalidacyjne

- Kształcenie koncentracji uwagi.
- Wzmacnianie wiary we własne siły i poczucia własnej wartości.
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole.
- Umożliwienie wychowankom poznania samego siebie i swoich możliwości.
- Pozytywna motywacja i mobilizacja do aktywności.
- Stymulacja wielozmysłowa.
- Doskonalenie orientacji w małej i dużej przestrzeni.
- Ćwiczenie koordynacji ruchowej, słuchowo-ruchowej i wzrokowo-ruchowej.
- Wdrażanie wychowanków do aktywności społecznej.
- Redukowanie nadmiernej pobudliwości emocjonalnej.

Formy i metody pracy

- praca w grupach
- praca w parach
- praca indywidualna
- zabawy integracyjne, edukacyjne, tematyczne
- drama
- dyskusja,
- burza mózgów
- rysunki
- system wzmocnień dostosowany do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika zajęć

Środki dydaktyczne

- arkusze papieru
- pisaki, kredki
- własnoręcznie wykonane pomoce
- gry planszowe
- piłka lub inne przedmioty
- balony
- płyta CD

Ewaluacja programu

Zajęcia każdorazowo kończą się informacją zwrotną od uczestników (podobalo się / nie podobalo się). Wszelkie uwagi mogą być poddawane pod dyskusję przez całą grupę aby ewentualnie wnosić poprawki. Z czasem następuje samoocena uczestników. Na pierwszych zajęciach obserwacja i wypełnienie kwestionariusza umiejętności przez wychowawcę, następnie po zajęciach na konkretne tematy powtórna obserwacja i wypełnienie kwestionariusza umiejętności. Potem następuje analiza zmian. Ewaluację końcową przeprowadza się po zakończeniu jednego, pełnego cyklu programu, czyli po zakończeniu roku szkolnego. Zakłada ona przeprowadzenie ankiety skierowanej do uczestników zajęć i wypełnieniu kwestionariusza umiejętności przez prowadzącego. Na tej podstawie dokonuje się analizy zmian.

Zakładane rezultaty

Wychowankowie :

- posiadają umiejętność rozróżniania i identyfikowani emocji
- posiadają umiejętność współpracy w grupie
- budują poczucie własnej wartości
- posiadają umiejętność nawiązywania prawidłowych kontaktów społecznych
- zachowują się empatycznie
- posiadają umiejętność zachowania w sytuacjach trudnych
- posiadają umiejętność autoprezentacji
- posiadają umiejętność obniżania poczucia niepokoju i napięcia
- potrafią rozpoznać znaczenie gestów, ekspresji mimicznej i ciała
- potrafią wykorzystywać komunikaty niewerbalne (posługiwanie się gestem, mimiką , dystansem)

Propozycje Treści Programowych

Miesiąc	Tematyka	Uwagi
Październik	<p>Budowanie i integrowanie grupy:</p> <p>Przedstawianie się</p> <p>Mówienie o sobie.</p> <p>Słuchanie innych.</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 4 godziny, 1 godzina tygodniowo. Podczas zajęć „Przedstawianie się.” równocześnie będzie ćwiczona umiejętność ,mówieni o sobie i słuchania innych Jednocześnie będzie to punkt wyjścia do ćwiczenia umiejętności „Czekanie na swoją kolej”, które odbędą się w przyszłym miesiącu. Zajęcia indywidualne i grupowe.</p>
Listopad	<p>Czekanie na swoją kolej.</p> <p>Nasze mocne strony.</p> <p>Moje preferencje i zainteresowania.</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 4 godziny , 1 godzina tygodniowo. Generalizacja umiejętności, czekanie na swoją kolej. Wzmacnianie pewności siebie uczestników poprzez pozytywną informację zwrotną od wychowawcy i innych uczestników. W przypadku gdy grupa będzie miała kłopoty przy części negatywnej dotyczącej tego jak nie chcą być traktowani zajęcia będą powtórzone. .</p>
Grudzień	<p>Jak chcę być traktowany przez innych.</p> <p>Jak nie chcę być traktowany przez innych (moje granice)</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 2 godziny , 1 godzina tygodniowo. Podczas pracy na zajęciach zaczynamy od stawiania granic pozytywnych, czego chce, sygnalizowania potrzeb, etc. Dopiero w momencie wyuczonej umiejętności werbalizowania potrzeb i preferencji, przechodzimy do trudniejszej części negatywnej.</p>
Styczeń	<p>Znajomość emocji: towarzyszących im min,</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 3 godziny , 1 godzina</p>

	<p>gestów, dźwięków, zachowań, samopoczucia.</p> <p>Rozpoznawanie sygnałów z ciała świadczących o emocjach.</p>	<p>tygodniowo.</p> <p>Zakładamy, że każde kolejne zajęcia zawierają w sobie elementy poprzednich np. na umiejętność mówienia o własnych emocjach składa się znajomość emocji i tego, co robią z człowiekiem, znajomość emocjonujących sytuacji oraz rozpoznawanie własnych emocji: co czuje w tej sytuacji, co się ze mną dzieje.</p>
Luty	<p>Znajomość przyczyn emocji. (sytuacje, bodźce wywołujące daną emocje)</p> <p>Kontrolowanie zachowań pod wpływem emocji</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 2 godziny , 1 godzina tygodniowo.</p>
Marzec	<p>Rozpoznawanie emocji własnych.</p> <p>Mówienie o emocjach innym.</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 4 godziny , 1 godzina tygodniowo.</p>
Kwiecień	<p>Kontrolowanie zachowań pod wpływem emocji.</p> <p>Prośenie o pomoc.</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 4 godziny , 1 godzina tygodniowo.</p> <p>Umiejętności wyćwiczone w poprzednich miesiącach będą podstawą do ćwiczenia nowych umiejętności.</p>
Maj	<p>Radzenie sobie ze złością.</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 4 godziny , 1 godzina tygodniowo.</p>
Czerwiec	<p>Radzenie sobie ze strachem.</p>	<p>Na zajęcia poświęcone będą 3 godziny , 1 godzina tygodniowo.</p>

Bibliografia

Czujesz tak, jak myślisz

Autor: Paul Stallard

Wydawnictwo Zysk i S-ka

Uczę się rozumieć innych. Mówienie i myślenie

Autorzy: Beata Blok, Zofia Brzeska, Małgorzata Marzatek Katarzyna Radtke Michalewska

Wydawnictwo Harmonia

Uczę się rozumieć innych. Emocje i gesty

Autorzy: Beata Blak, Zofia Brzeska, Małgorzata Marszałek

Wydawnictwo Harmonia

Terapia poznawczo-behawioralna zaburzeń lękowych u dzieci. Podręcznik terapeuty i zeszyt ćwiczeń

Autorzy Philip C. Kendall, Kristina A Hedtke

Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Terapia poznawczo-behawioralna zaburzeń lękowych u młodzieży. Podręcznik terapeuty i zeszyt ćwiczeń

Autorzy Munija Choudhury, Jennifer Hudson, Alicia Webb

Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Strach i pogromca potworów

Autorzy Wojciech Kołyszko, Jovanka Tomaszewska

Wydawnictwo: GWP dla dzieci

Garść radości, szczypta złości

Autorzy Wojciech Kołyszko, Jovanka Tomaszewska

Wydawnictwo: GWP dla dzieci

Kocham mówić. Powiedz mi co odczuwasz

Autor: Jagoda Cieszyńska, Wydawnictwo Edukacyjne

Wydawnictwo Katolicka Fundacja Pomocy Osobom Uzależnionym i Dzieciom Karan

Kształtowanie umiejętności społecznych

Autor: Darlene Mannix

Wydawnictwo CTB

KŁOPOTY TYMONA

Historyjki społeczne o tym, jak się zachować w różnych sytuacjach życia codziennego

Autor: Magdalena Gut

Wydawnictwo Harmonia

Nowe historyjki społeczne

Kształtowanie umiejętności małego dziecka

Autor: Ellen McGinnis

Wydawnictwo: Instytut Amity

Skillstreaming. Kształtowanie umiejętności ucznia

Autorzy: Arnold P Goldstein, Ellen McGinnis

Wydawnictwo Katolicka Fundacja Pomocy Osobom Uzależnionym i Dzieciom Karan

Skillstreaming. Kształtowanie młodego człowieka

Autorzy. Arnold P. Goldstein, Ellen McGinnis.

Autor Carol Gray

Wydawnictwo Harmonia

Jak kształtować umiejętności społeczne

Autor: Deborah Plummer

Wydawnictwa Fraszka Edukacyjna

Projekt „Małymi krokami- wielospecjalistyczne usprawnianie zaburzonych funkcji u dzieci niepełnosprawnych intelektualnie” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPOWP na lata 2014-2020

Aneks

Przykładowe scenariusze zajęć.

Scenariusz nr 1.

Temat: Wyrażanie naszych uczuć i emocji .

Cel ogólny:

Rozpoznanie i nazwanie własnych uczuć i emocji.

Cele szczegółowe

1. Kształtowanie u wychowanków samoświadomości własnych uczuć i emocji.
2. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych emocji i stanów emocjonalnych innych ludzi.
3. Uczenie sposobów rozładowania napięć emocjonalnych.

Cele rewalidacyjne:

1. Redukowanie nadpobudliwości emocjonalnej.
2. Stymulacja wielozmysłowa.
3. Ćwiczenie koordynacji ruchowej, słuchowo-ruchowej i wzrokowo-ruchowej.
4. Doskonalenie orientacji w małej i dużej przestrzeni.

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

Metody pracy:

- system wzmocnień dostosowany do indywidualnych potrzeb każdego ucznia
- pogadanka, rozmowa kierowana
- elementy tańca
- muzykoterapia

Środki i materiały wykorzystane na zajęciach: ilustracje wycięte z gazet przedstawiające różne uczucia ludzi, brystol, flamastry, kleje, gazety, płyta CD z muzyką. W przypadku osób niewidomych lub słabowidzących można skorzystać z laptopa lub telefonu.

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie do tematu.

Wychowawca przypomina wychowankom, że uczucia, które towarzyszą nam na co dzień mogą być przyjemne i nieprzyjemne. Pokazuje uczestnikom zajęć, ilustracje wycięte z gazet przedstawiające różne uczucia tj. gniew, strach, smutek, radość.

Wychowankowie oglądają ilustracje, rozpoznają i nazywają poszczególne uczucia. Określają, które z nich zalicza się do przyjemnych, a które do nieprzyjemnych. W przypadku osób niewidomych i słabowidzących pomoc wychowawcy lub innego lepiej widzącego wychowanka.

2. Wykonywanie mapy uczuć.

Wychowankowie nakleją na brystol podstawowe emocje: radość, smutek, gniew, strach, sylwetki ludzkie odpowiadające właściwym emocjom. Wpisują flamastrem nazwy emocji.

W przypadku osób niewidomych i słabowidzących wychowawca, lub inny lepiej widzący wychowanek dokładnie opowiada co się dzieje i wspólnie wykonują zadanie. Wychowankowie niewidomi i słabowidzący mogą też, skorzystać z laptopa lub telefonu.

3. Zabawa: „Jakie to uczucie?”

Uczestnicy zabawy odgadują emocje i uczucia przedstawiane przez wychowawcę za pomocą mimiki twarzy i gestów, następnie kolejno sami demonstrują uczucia, a pozostali je nazywają.

W przypadku osób niewidomych i słabowidzących wychowawca, lub inny lepiej widzący wychowanek dokładnie opowiada co się dzieje.

4. Malowanie uczuć przy muzyce.

Wychowankowie słuchają, krótkich fragmentów muzyki i rysują (w przypadku osoby niewidomej tylko opowiadają) o emocjach jakie ich ogarniają w formie buziek- uśmiechniętych, smutnych, zdziwionych, przerażonych w zależności od nastroju muzyki. Następnie, każdy uczestnik omawia swój rysunek, nazywając emocje, które przedstawia.

5. Rozmowa kierowana na temat:

„Jak należy zachować się w różnych nieprzyjemnych sytuacjach, które zdarzają się w życiu szkolnym i internatowym?”. Wychowankowie wspólnie z wychowawcą oglądają ilustracje przedstawiające scenki z „życia”, opowiadają co przedstawiają, oceniają zachowanie bohaterów i odnosząc się do własnych doświadczeń opowiadają, jak sami zachowaliby się w podobnej sytuacji.

W przypadku osób niewidomych i słabowidzących wychowawca, lub inny lepiej widzący wychowanek dokładnie opowiada scenki.

6. Zabawa „Zniszczyć złość”.

Każdy wychowanek dostaje gazetę, a następnie demonstruje jakby zniszczył swoją złość drąc gazetę.

7. Na zakończenie następuje podsumowanie tematu zajęć. Przypomnienie informacji o poznanych emocjach. Zabawa; „Krażący uścisk dłoni”- każdy uczestnik kolejno podaje dłoń wszystkim wychowankom z grupy.

Scenariusz nr 2.

Temat: W jaki sposób można wyrażać i okazywać uczucia ?

Cel ogólny: Rozpoznawanie i odróżnianie uczuć.

Cele szczegółowe:

1. Rozpoznawanie uczucia na podstawie zachowania i języka ciała danej osoby.
2. Rozróżnianie uczuć pozytywnych od negatywnych
3. Wyrażanie własnych uczuć.
4. Nazywanie stanów emocjonalnych przeżywanych przez wychowanka.
5. Świadomość kontrolowania zachowania w określonych sytuacjach, w jakich dane uczucia mogą się pojawić.
6. Doświadczenie radości z okazywania i odczytywania uczuć.

Cele rewalidacyjne:

1. Stymulacja wielozmysłowa.
2. Ćwiczenie koncentracji ruchowej, słuchowo-ruchowej i wzrokowo-ruchowej.
3. Kształcenie koncentracji uwagi.

Metody:

- odgrywanie ról
- niedokończone zdania
- burza mózgów
- pogadanka

Formy:

- indywidualna
- grupowa

Środki dydaktyczne:

- miękka piłeczka
- kartki papieru, długopisy
- karta z chmurkami
- karta z wypisanymi uczuciami
- laptop (w przypadku osób niewidomych)

Przebieg zajęć:

1.Wprowadzenie do tematu zajęć przez wychowawcę, który pyta kolejno wychowanków co miłego spotkało ich w ostatnim czasie, prosi przy tym, aby nazwali oni towarzyszące im wtedy uczucia, emocje. Przypomnienie wraz z wychowankami różnych rodzajów uczuć (odczytanie przygotowanej przez wychowawcę karty z uczuciami).

2.Ćwiczenie – każdy odrysowuje na kartce swoją dłoń i na każdym palcu zapisuje nazwę uczucia, które okazuje najczęściej (lub zaznacza na karcie z chmurkami, z różnymi uczuciami).

W przypadku osób niewidomych i słabowidzących wychowawca, lub inny lepiej widzący wychowanek dokładnie opowiada co się dzieje i wspólnie wykonują zadanie. Wychowankowie niewidomi i słabowidzący mogą też, korzystać z laptopa .

4.Zabawa z piłeczką - na polecenie wychowawcy, wychowankowie podają sobie piłeczkę z rąk do rąk , jako coś np. drogocennego, potem jako coś bardzo mokrego, gorącego, przyjemnego itd. Wychowankowie wykonują polecenia próbując wczuć się w sytuację.

5.Wychowawca zadaje pytania: Komu okazujemy uczucia?
Jakie uczucia odczuwamy i jak je okazujemy swoim bliskim? – rozmowa kierowana.

6.Podsumowanie zajęć, dokonanie analizy.

Scenariusz nr 3

Temat: Jak zbudować pozytywny obraz własnej osoby w grupie?

Cel ogólny:

Doskonalenie umiejętności poszerzania wiedzy na temat własnej osoby.

Cele szczegółowe:

- 1.Kształtowanie umiejętności wyrażania własnej opinii.
- 2.Doskonalenie umiejętności współpracy w grupie.
- 3.Budowanie więzi z grupą.
- 4.Integrowanie grupy.

Cele rewalidacyjne:

- 1.Ćwiczenie koordynacji ruchowej, słuchowo-ruchowej i wzrokowo-ruchowej.
- 2.Stymulacja wielozmysłowa.
- 3.Kształcenie koncentracji uwagi.

Metody:

- słowna
- czynna –działania wychowanków, zadania do wykonania

Formy pracy:

- grupowa
- indywidualna

Środki dydaktyczne:

kartki z brystolu, papier, flamastry, laptop (w przypadku osób niewidomych).

Przebieg zajęć:

1. Rundka- „W jakim jestem nastroju?”

2. Wprowadzenie w tematykę zajęć: „Czy uważasz, że znasz siebie samego? Co znaczy poznawać siebie? Dlaczego warto siebie poznawać?

Następnie uczniowie podczas rozmowy kierowanej odpowiadają na pytania, dotyczące ich osoby: Jaki jestem? Co lubię w sobie? Jaki mam charakter? Jak spędzam czas wolny?

3. Zabawa: „ Co byś zrobił gdyby...”

Wychowawca prosi wychowanków by wygodnie usiedli i po kolei odpowiadali na zadane pytania: Co byś zrobił gdybyś został milionerem? Co byś zrobił gdybyś przez 2 dni mieszkał na bezludnej wyspie? Gdybyś mógł wyjechać dokąd chcesz, to jakie miejsce wybrałbyś i kogo zabrałbyś ze sobą? Złapałeś złotą rybkę- ona ma spełnić twoje trzy życzenia, jakie?

4. Wychowankowie przygotowują wizytówki, które mają opisywać: ich cechy wyglądu, charakteru, zainteresowania. Osoby niewidome i słabowidzące wykorzystują do tego zadania laptopa.

5. Zabawa: „Ogłoszenie”- wychowankowie piszą krótkie ogłoszenie, w którym przedstawiają siebie jako przyjaciela. Następnie wszystkie kartki wędrują do pudełka. Wychowawca wyjmuje i odczytuje kartki (robi to w ukryciu ,ponieważ osoby niewidome i niedowidzące wykorzystują laptopa) a uczestnicy zgadują o kim mowa.

6. Zakończenie i analiza zajęć.

Wychowankowie zajęć kolejno odpowiadają na pytanie; „Co mi się podobało podczas zajęć? Jak się czułem w czasie ich trwania?

Scenariusz nr 4

Temat zajęć: Podobieństwa i różnice, czyli ja a inni.

Cel ogólny:

Kształtowanie właściwej samooceny.

Cele szczegółowe:

1. Poznanie swoich mocnych i słabych stron.
2. Dostrzeganie podobieństw i różnic pomiędzy ludźmi.
3. Kształtowanie zachowań empatycznych.
4. Uczenie tolerancji wobec innych osób i ich zachowań.
5. Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie.

Cele rewalidacyjne:

1. Stymulacja wielozmysłowa.
2. Kształcenie koncentracji.
3. Ćwiczenie koordynacji ruchowej, słuchowo-ruchowej i wzrokowo-ruchowej.

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

Metody pracy:

- słowna
- czynna-działania wychowanków, zadania do wykonania

Środki dydaktyczne:

arkusze papieru, flamastry, farby plakatowe, kolorowe czasopisma, kleje, nożyce, chustki, laptop, telefon

Przebieg zajęć.

1. Rundka - „W jakim jesteś nastroju?”
Przedstawienie tematu zajęć.

2. Autoportret.

Wychowankowie dobierają się parami i odrysowują na arkuszach papieru kształt sylwetki swojego kolegi lub koleżanki. W przypadku osób niewidomych pomaga wychowawca lub specjalnie do tego wyznaczona osoba. Każdy z wychowanków wypełnia kontury swojej sylwetki według własnego pomysłu (np.: malowanie farbami, wyklejanie wyciętymi ilustracjami z gazet). Wychowankowie prezentują swoje prace i opowiadają dlaczego w ten sposób wykonali swój autoportret (co ważnego chcieli o sobie przekazać innym).

Wychowankowie niewidomi i słabowidzący mogą do tego zadania wykorzystać laptopa.

3. „Dwie strony medalu”.

Na odwrocie autoportretu wychowankowie zapisują swoje zalety, wady, osiągnięcia i informacje o sobie, którymi chcieliby się podzielić z innymi. Wychowankowie prezentują grupie informacje o sobie i jak siebie postrzegają. Wychowawca zwraca uwagę, aby wychowankowie starali się zapamiętać jak najwięcej informacji o kolegach i koleżankach.

Wychowawca lub kolega „lepiej widzący”, pomaga wychowankom niewidomym i słabo widzącym.

4. „Kim jest osoba, która...”.

Wychowawca kolejno odczytuje kilka informacji przedstawionych przez jednego z wychowanków, uczestnicy starają się odgadnąć o kim mowa.

5. Lubię Cię za... „Rundka”.

Wychowankowie siedząc w kręgu kolejno mówią każdemu z uczestników za co go lubią.

6. Ślepiec.

Uczestnicy dobierają się parami. Jedno z dzieci ma zawiązane oczy. Kolega lub koleżanka oprowadza go/ją po sali opowiadając o napotykanym przedmiotach i przeszkodach. Zadaniem prowadzącego kolegę jest zapewnienie mu bezpiecznego dotarcia do celu.

7. Na koniec uczestnicy opowiadają jak czuli się biorąc udział w poszczególnych zadaniach.

8. Zakończenie i analiza zajęć.